

Hvis dette organisatoriske fossil havde været med i forligsteksten, havde SF næppe kunne tilslutte sig.

Kunstarterne har aldrig været en enhed, som ministeren skriver. De har haft fælles ledelse, men allerede Holberg irriteredes over operaen, der var hans skuespil uvedkommende. Og ingen store scener ude i verden drømmer om at gøre noget lignende. Tværtimod har man overalt og for længst skilt dem ad, for at de kunne udvikle sig kunstnerisk relevant, hvilket også var det klare budskab på ministerens konference i januar, hvis man altså hørte efter.

I SF vidste vi jo, at det kun var nogle af forligsparterne, der gik ind for den dér organisation, og hæftede os ved, at det ikke var nævnt. Nævnt var heller ikke det kunstneriske fundament for denne organisation, nemlig fællesforestillingerne; dem, som ministeren siger, hun lægger megen vægt på, men er ude af stand til at beskrive.

Kunstnerne er heller ikke i stand til at reddegøre for dem. Operasolisterne har åbent tilstået, at Mai Buch-udvalget fandt på dem, da man skulle fylde de mange scener, der fremkom med den nationale løsning. Det var i øvrigt det eneste, som der var enighed om i Mai Buch-udvalget. Det er vigtigt at huske også det. De andre ting har de fastholdt, at de var uenige om. Balletten har mig bekendt heller ikke andet end hovedrysten til overs for fællesforestillingerne, og vi har hørt forbløffende lidt fra skuespillerne siden hen om det her.

I reddegørelsen bliver organisationen styrende for både vision og byggeplaner, og det er noget hø. Der er ganske vist gode formuleringer om at kaste lys over og fastholde den danske kulturarv og skabe nye fortællinger til den danske kultur, så vi i mødet med de fremmede påvirkninger kan kende os selv. Men resten er vidtløftigt og indimellem modsigelsesfyldt.

Fyrtårn, væksthus og mødested: Man kan ikke både lyse som international kulturby og tilsidesætte de kunstarter, der er internationale, nemlig operaen og balletten. Fyrtårnet bliver højest en lille bøj i Øresund.

Og væksthus – ja, det forudsætter et godt ensemble og et rigt repertoire. Men operaen skal skæres ned; det er allerede i gang, men det bliver værre. Det nye skuespilhus koster ifølge ministeren yderligere 10 mio. kr. i drift. Hvor skal de tages fra? Der skal være både skuespil og fællesforestillinger på Gamle Scene, hvor der i forvejen er trængsel.

Det kan kun gå tilbage for operaen og balletten. Men ministerens vision for dem er også nøjsom. Operaen skal bidrage til udviklingen af en dansk operatradition. Hvis det ikke er den, vi allerede har og som nu forvirrer, hvad mener ministeren så? At der skal sættes ressourcer af til at skrive flere danske operaer?

Balletten skal værne om Bournonville. Det er fint og nødvendigt, men de skal da kunne væsentligt andet. Lukker man sig om Bournonville uden at satse på noget danseteknisk krævende og kunstnerisk udfordrende, rejser danserne, og man får ikke en ny publikumsgeneration i tale. Med de sceniske forhold, man tiltænker musikteatret, er det imidlertid en realistisk vision for begge kunstarterne, men sørgeligt er det. Og her taler jeg om reddegørelsen, ikke om aftaleteksten.

Men skuespillet da? Den kunstart, der har fået teaterledelsens opmærksomhed i lang tid.

Den har vitterlig længe været nødlidende, fordrevet fra sit hjemsted og identitet, Gamle Scene. Stærekassen har fået lov at forfalde, så det er en ynk. Temmelig mange millioner blev brugt på Turbinehallerne, men også dér spiller man for hel- og halvtomme sale, og det kan tage pippet fra enhver.

Sceneforholdene får hele skylden. Men er det dér, problemet er?

Stærekassens scene er der sådan set ikke noget i vejen med. Selv med den helt forældede teknik er der lavet fremragende teater. Jeg nævner højdepunkterne: »Sorg klæder Elektra«, »Gudrun og Kjartan« og nu sidst »Don Carlos«. Vi glemte helt, at vi havde ondt i benene og svært ved at se på grund af de alt for mange og for umagelige stole. Det var godt teater, og vi har dygtige scenografer og dygtige skuespillere. Og Stærekassen kan sagtens renoveres godt. Det fik Kulturudvalget for nylig en fin gennemgang af fra formanden for Bygningssynet, Bjørn Nørgaard, og fra Det Kongelige Teaters arkitekt, Jens Fredslund, og teknikdirektør Nikolaj Jensen.

Men skuespillet skal have noget ordentligt at spille, ellers venner folk sig helt af med at se skuespil på Det Kongelige. Svaret er næppe at bygge nye skuespilhuse; vi har som nævnt bare i København skuespilscener nok. Planerne om nybyggeriet i Borgergade er vi altså tøvende over for. Er det godt for skuespillet at blive helt fordrevet fra Kongens Nytorv?

Stod det til os – men det har vi så ikke flertal for – ja, så gav man Gamle Scene tilbage til